FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 61 — CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, MARCH 28, 1949 — LETO LI.— VOL. LI.

Jugoslav Embassy
1520 — 16th St.
1-29-0

VESTI IZ SLOVENIJE

POROKA. — Dne 20. febr. sta se poročila v Trstu gdč. Mihaela Bitežnik in g. prof. Habjan iz Trsta. Nevesta je hčerka g. dr. Josipa Bitežnika. Naše iskrene častitke!

NOVI KOMINFORMOVCI. — Zaprli so v Ljubljani znano komunistično kulturno delavko Mileno Mohoričevo, ker se je nagnila h kominformi. Iz istega razloga sta v ječi Lado Kozak in Ludovik Merzel.

IŽANSKA JEČA. — Palmetov grad na Igu pri Ljubljani je sedaj ječa za kominformovce. Doslej so bili tam taki reakcijonarji, ki so bili obsojeni na prisilno delo. Te so prestavili v Kočevje, na Ig pa naselili kominformovce, ki so sedaj bolj nevarni kot reakcija.

KOMINFORMOVCI so vedno bolj živahni. Ne počenjajo še nikakih zunanjih akcij, le notranje se organizirajo. A prav to daje misliti titovcem in jih skrbi. Nihče več nikomur zaupati ne more, ker komunisti drug za drugega ne vedo kakšen je kdo. Partijci so zelo zbegani. Žive v atmosferi popolnega medsebojnega nezaupanja. To se pozna v državnem aparatu. Vedno bolj propada.

KONTROLA. To je sedaj splošna nadloga. Vse je pod kontrolo. V gospodarskih podjetjih je vedno več kontrole, ker vedno bolj kradejo in vedno bolj sabotirajo. Ker so začeli krasti tudi kontrolorji, a kontrolorji so bili sami imenitni komunisti, so jim postavili nadkontrolorje, ki naj ugotove ali kradejo kontrolorji zase ali morda za kako skupino kominforme. Dokler ni kominformske primesi lahko kradejo, saj imajo kontrolo. Blago je seveda strašno drago, ker mora cena nositi tudi krajo in kontrolo in kontrolirano krajo. Zato pa partija poziva na boj za znižanje cen. Ljudje se seveda sprašujejo proti komu naj bi bil ta boj in kdo naj kaj znižuje, ko pa država in komunistična partija kupuje in prodaja vse v Jugoslaviji.

ŽIVAHNOST PA TAKA. — Mora se reči, da se komunisti mnogo prizadevajo, da bi vzdržali neko živahnost med svojim članstvom. Letajo po deželi kot nori, pišejo samo o potrebi organiziranih nastopov in po radiju skušajo delati vsaj neko dobro razpoloženje. Pa vse nič ali zelo malo zaleže. Titov režim se je postaral. Več ne funkcionira. Sestanki komunističnih organizacij niso obiskani, čeprav je prisotnost nekaka javna dolžnost, ki se je je pred kratkim še vsak bal zameriti. Sestanki in zborovanja so ali klaverni ali pa se izpremene v burne proteste proti režimu.

KDAJ BO VOJSKA? Komunisti po sestankih napovedujejo, da bo vojska zelo hitro. V Ribnici je bil tak sestanek in sam okrajni odposlanec je poročal. Bil je to še kar zanimiv sestanek in tovariš odposlanec se je lotil zunanje politike. Dejal je, da bo kmalu prišlo do vojne, da pa se ni treba nič bati. Amerikanci ne bodo mogli metati atomskih bomb, ker je med njimi že toliko saboterjev, da bo prva bomba padla na ameriške kapitaliste same. To modrost ponavljajo titovski govorniki po vseh sestankih.

ZAPUŠČINSKA RAZPRAVA. — Meseca marca v letu 1948 je umrl v Ribnici posestnik Franc Lesar. Njegova dva sinova Jože in Matija in hčerka Ivana so bili domobranci, so se ob prevratu podali v begunstvo, so bili iz Vetrinja vrnjeni nazaj v Jugoslavijo in so jih tam komunisti pobili z drugimi vred. Nazadnje so jih videli žive v Teharjih pri Celju. Ker pokojni posestnik ni napravil nikakega testamenta, je bila zapuščinska razprava o dedovanju po zakonu. Vabljeni sta bili samo žena pokojnega Ivana in hčerka Frančiška. Sodni uradnik je hotel, da se nujni zakoniti delež odloči tudi sinovoma Jožetu in Matijcu in hčeri Ivani. Mati ni hotela pristati, ker je vedela, da bodo ti deleži potem prišli v državno last in se je uprla, češ da so bili ti trije pobiti kot domobranci. Priče so potrdile kar je povedala mati. Sodnik je priče ozmerjal, da so saboterji in zapisal v zapuščinsko polo: Matija, Jože in Ivana so bili prejeljani leta 1945 v Jugoslavijo a tistega dne niso preživeli.

Penzije veteranom

Poslanec Rankin predložil nov načrt, ki bo sprejet

Washington, D. C. — Poslanec John Rankin je takoj naslednji dan potem, ko je bil njegov zakon za pokojnino veteranom poslan nazaj v odbor, predložil nov načrt zakona in zahteval, da poslanska zbornica takoj razpravlja o njem. Novi načrt predvideva, da bi dobili pokojnino v znesku ***72 dolarjev na mesec*** tisti ***veterani iz prve svetovne vojne,*** ki bi dokazali, ***da so revni in zato,*** pokojnino potrebujejo. Za revne se bodo smatrali tisti ki nimajo niti 2 tisoč dolarjev letnega dohodka, če so samski in ne nad 3 tisoč dolarjev tisti, ki so poročeni. V parlamentarnih krogih mislijo, da bo zakon v tej obliki lahko dobil večino in bo hitro sprejet.

Naš tiskovni ataše mora zapustiti Poljsko

Waršava, Poljska. — Poljska vlada je zahtevala, da se mora odpoklicati ameriški tiskovni ataše pri ambasadi v Varšavi. Poljski zunanji minister je pojasnil, da je izgubil ataše pravico do gostoljubnosti in postal nezaželjen zato, ker je imenoval poljsko kot sovjetsko satelitsko državo v nekem članku, ki ga je objavil na poljskem in angleškem jeziku.

Tri na dan

Če že morajo imeti kontrolo najemnine, naj jo ima vsako mesto zase, ne pa država ali celo zvezna vlada. V vsakem mestu je drugačen stanovanjski položaj.

* * *

Truman in Lausche uvidevata, da ni dovolj, če sta člana stranke, ampak bi morala znati stranko tudi voditi.

* * *

Vojskovodja, ki ne zna ali ne more voditi svoje armade, je dober kvečjem za osnike pobirat.

Amerika in mir sveta

Konferenca levičarjev v New Yorku — Pisatelj Cousins nastopil — Amerika protestira proti komunističnim agentom

New York.— Levičarska konferenca za svetovni mir v New Yorku, je doslej potekla dosti mirno. Delegati raznih skupin izza železne zavese in drugi so v svojih govorih deloma prikrito, deloma naravnost napadali Ameriko, ji očitali imperijalizem in hujskanje na vojno, vendar so še kolikor toliko skrbno izbirali besede. Eden izmed ameriških govornikov, urednik Norman Cousins pa je bil edini, ki je odkritosrčno branil ameriško stališče. Povedal je rdečkarskim delegatom v obraz, naj se ne čudijo, da Amerika napram njim ni tako prijazna in ljudstvo ne tako gostoljubno, kot je navadno napram vsem gostom. Amerika smatra, da je ta konferenca prikrita zadeva komunističnega gibanja. Komunistično gibanje tu v Ameriki je majhna, osovražena, n e a m e r i k a n s k a skupina. Amerikanci ljubijo svoj način življenja, svojo demokratično ureditev in se boje, da bi jim komunisti hoteli vsiliti svojo družbeno ureditev. Zato so neprijazni napram vsem zagovornikom komunistične ideje. Amerikanci so srečni v svojem in žele, da jih tujci puste pri miru. Amerika želi mir, pa bi odklonila tudi mir, če bi ga ji kdo ponudil za ceno načel, za ceno neodvisnosti ali za ceno demokratičnih svobočin. To morajo delegati razumeti, pa bodo z ameriškimi ljudmi zelo dobro shajali. Ta govor je med delegati zbudili nejevoljo in mrmranje.

Pred hotelom Waldorf-Astoria, pa so med zborovanjem bile velike ulične demonstracije proti komunizmu. Veterani, zastopniki preganjancev iz rukih koncentracijskih taborišč in skupine raznih ameriških organizacij, so se zbrale v dolg sprevod. Ljudje so nosili napise proti komunizmu, Stalinu, diktaturam, tiraniji, koncentracijskem taboriščem, tajni policiji in podobno.

Novi vojni minister Sovjetske Unije

Washington, D. C. — Sovjetska vlada je objavila, da je maršal Alexander Vasiljevski postal vojni minister Sovjetske Unije. Dosedanji vojni minister Nikolaj Bulganin je ostal še vedno podpredsednik vlade. Kakšen pomen in namen naj bi imela ta sprememba, poročilo ne pove in nobena okolnost ne da zadovoljive razlage. Verjetno bodo dogodki pokazali kasneje razloge vseh zadnjih sprememb v sovjetski vladi.

Predsednik bo doma prihodnji mesec

Washington, D. C. — Predsednik Truman je odpovedal vse svoje nastope v mesecu aprilu izven Washingtona. Pravi, da so posli vlade tako pritisnili, da ne more nikamor. Sprejemal bo kongresnike in z njimi razgovarjal o zakonodajnem in vladnem delu. Mednarodna situacija ga tudi veže za pisalno mizo. Predsednik pa bo osebno prisostvoval podpisu severno - atlantskega pakta.

Eisenhower zbolel

Leahy odšel v pokoj

Washington, D. C. — Nenadoma je zbolel general Dwight Eisenhouer, dobil je zastrupljenje črevesja. Zdravniki so mu odredili popolen mir.

Admiral William D. Leahy odšel s svojega mesta kot šef štaba pri predsedniku Trumanu. To je bilo edinstveno mesto, ki ga je general Leahy imel in ga najbrže za njim ne bo imel noben oficir več. Predsednik Roosevelt je to mesto napravil z ozirom na vojne razmere.

Komunisti so pripravljali prevrat v Ameriki

Priča popisuje razmere v komunistični stranki — Eisler je vodil

New York. — Sodišče, ki vodi proces proti voditeljem ameriške komunistične stranke, je zaslišalo Louis F. Budenza, bivšega urednika Daily Worker in sedanjega profesorja na Fortham univerzi. Budenz je popisal razmere v komunistični stranki, zlasti pa borbo med milejšo skupino, ki jo je xodil Earl Browder in ostrejšo revolucijonarno skupino, ki ji je načeljeval obtoženi Gerhard Eisler. Browder je bil izključen iz komunistične stranke, ker je zastopal stališče, da naj komunistična stranka nastopa strogo v okviru ameriških zakonov in posreduje med komunističnim in ameriškim svetom, da se ohrani mir.

Eisler je zahteval revolucijonarna delanja, ponovne stavke in upore, ostre nastope proti oblastem in je dajal instrukcije kako naj komunistična stranka pripravlja prevrat v Ameriki. Obtoženi Eisler je vsako krivico zanikal.

Britanci naj pomagajo

Aman, Transjordanija. — Vlada Transjordanije je formalno zaprosila Veliko Britanijo za pomoč v boju z Izraelom. Trdi, da izraelske trupe napadajo transjordansko južno ozemlje.

Borba proti Titu ostrejša

Bebler napoveduje hude napade v prihodnjih mesecih – Macedonija je tudi v igri

London, Vel. Britanija. — Pred odhodom iz Londona v Belgrad je izjavil jugoslovanski delegat Bebler, da Titova vlada pričakuje, da se bo pritisk Moskve proti njej v prihodnjih mesecih še poostril. Dejal je, da bo gotovo pritisk dobil še druge oblike, ne le samo gospodarsko nagajanje in nasprotovanje. Vlada Tita se tega zaveda in je pripravljena, da se brani, ker smatra, da je njeno stališče pravilno tako z ozirom na jugoslovanske narode, kakor tudi s stališča marksističnega nauka. Bebler je dejal, da je zelo mogoče, da je Sovjetska Unija odobrila načrt za Veliko Macedonijo, da pa bo ta načrt, v kolikor se Jugoslavije tiče, propadel. Na koncu je Bebler dodal, da bi se jugoslovanska komunistčina stranka kaj rada vrnila v kominformo ali drugo slično vzajemnostno komunistično organizacijo, če bi ta pripoznala, da je vsak boj proti jugoslovanski komunistični stranki pod vodstvom Tita brezuspešen.

Nesramnosti avstrijskih Nemcev

Celovec, Avstria. — Koroško nemško časopisje se še naprej razpisuje proti Slovencem. Tak duh veje iz tega pisanja, da je človeka groza, če pomisli, da to pišejo ljudje, ki so doživeli posledice nacistične diktature in nacističnega nemškega šovinizma, pa so kljub temu vse osnovne linije nacizma obdržali. Brezvestna je njihova propaganda in napram Slovencem tako krivična, da bo morala zopet avstrijske Nemce doleteti kazen za take krivičnosti. Sedaj gredo tako daleč, da trdijo, da zato ne morejo dati Slovencem na Koroškem avtonomije, ker je Višinski nekdaj rekel, da je manjšinsko narodno pravo stvar, ki naj gre v koš. Trdijo, da so Slovenci krivi, ker je rdeča armada in komunistična banda poklala po Vojvodini in Banatu nekaj sto in morda več nemško-švabskih družin v letih 1945-46. Zato ne morejo dati in nočejo niti govoriti o slovenskih manjšinskih pravicah ker Nemci še vedno beže iz Jugoslavije iz Titovega raja. Ali ni to perfidnost, ki jo je zmožen samo s šovinizmom pokvarjeni vse-n e m š k i okus. Ali ne trpe pod sedanjim režimom v Jugoslaviji Slovenci neprimerno bolj kot Nemci ali kdorkoli drugi? Ali niso komunisti pobili največ Slovencev? Ali niso Avstrijci bili tisti, ki so pobijali Slovence še komaj par let tega. Saj ni še uvela prva trava nad grobovi mnogih avstrijskih žrtev slovenskih, pa se upa avstrijsko časopisje uganjati moralno hinavščino poleg živih staršev, vdov ni sirot pokojnih, ki jih je pobila avstrijska soldateska pod znamenjem kljukastega križa. Znano je, da noben Nemec ni bil zadnjo vojsko v Sloveniji tako krut okupacijski vojak kot je bil avstrijski Nemec. Noben Nemec ni bil tako zagrizen in besen hitlerjevec kot je bil avstrijski Nemec. Koroški Slovenci gotovo niso več za Titov režim v Jugoslaviji. Vidijo vso tragedijo svojo prav tem, da jih v usodnem trenotku zgodovine zastopa in se bori za njihove osnovne človeške pravice zastopstvo, ki mu nikoli pooblastila niso dali. To zastopstvo si je vnaprej pokončalo vsako moralno osnovo z deli režima v Jugoslaviji. To je slovenska tragedija. Toda Slovenci s ponosom ugotavljamo, da smo dali med svobodoljubnimi narodi sorazmerno največji krvni davek v borbi proti komunizmu in sedanji jugoslovanski diktaturi in si prepovedujemo, da bi v nas metal kdo zločine komunistov. Najmanj nam pa take očitke more in sme metati avstrijsko časopisje, ker ni znano, da bi bili avstrijski ali pa celo koroški Nemci kdajkoli dvignili roko v protest proti nacistični diktaturi in njenim zločinom nad slovenskim narodom. Tudi proti komunizmu bi Avstrijci sami storili toliko kot nič in bi bili zvesti njegovi sluge. Le srečnim okolnostim se naj zahvalijo, da jih zavezniške sile ščitijo pred komunistično tiranijo. Najmanj, kar naj store je, da naj ne greše na ta račun.

Razne najnovejše svetovne vesti

PRAGA, ČEŠKA. — V Pragi se bo začel proces proti 17 bivšim politikom in državnikom, ki so zbežali iz Češke, ker so nasprotovali komunizmu. Med obtoženimi so tudi aktivni člani zadnjih Beneševih vlad in njegovi ambasadorji in ministri. Zastopnik Češke pri Zvezi narodov Papanek je poleg veleizdaje obtožen tudi, da ni izročil svojemu nasledniku denarja in drugih materijalnih sredstev, s katerimi je kot šef delegacije upravljal.

* * *

LONDON. — Britanska vlada in vlada Norveške sta sklenili, da bosta gojili posebno zvezo gospodarskega sodelovanja med obema državama. V ta namen se bo ustanovil skupen gospodarski odbor, ki bo imel izmenoma svoje seje v Londonu in v Oslu.

* * *

WASHINGTON. — Prihodnje dni, ko pridejo zastopniki skoro vseh vlad na svetu v USA, se bodo k posebnim sejam sešli zunanji ministri Velike Britanije, Francije in USA, da bi poskusili napraviti skupen načrt za večje združenje administracije in gospodarstva vseh treh con zapadne Nemčije in da bi določili svoje ravnanje glede nato, da so zastopniki nemških strank odklonili, da bi sprejeli načrt ustave kakršnega predlaga okupacijska oblast v zapadni Nemčiji. Ker sta stališči, zlasti Francije in USA glede uprave in gospodarstva v zapadni Nemčiji zelo različni in si deloma nasprotujeta, bodo zunanji ministri imeli težek posel in njihove odločbe, ki jih morajo kasneje odobriti poedine vlade in parlamenti, zgodovinske važnosti za ves bodoči razvoj.

* * *

LONDON. — Posvetovanja namestnikov zunanjih ministrov glede mirovne pogodbe za Avstrijo, so končala brez vsakega uspeha. Sovjetski zastopnik Zarubin je izjavil, da bo sam odpotoval na sejo glavne skupščine Zveze narodov v Washington in da bo prepustil to delo svojim namestnikom. Sicer je izjavil, da naj se njegov odhod ne tolmači kot da Rusijo mirovna pogodba z Avstrijo ne zanima, vendar je povdaril, da Sovjetska Rusija ni pripravljena kaj popuščati od stališča, ki ga je že ponovno povedal. Zastopniki se niso prav nič približali v vprašanju Jugoslavije in njenih zahtev napram Avstriji, kakor tudi ne glede zahteve po avtonomiji koroških Slovencev.

Bevin potuje v U.S.A.

London, Velika Britanija. — Zunanji minister Bevin je odpotoval v USA. Pred odhodom je dal izjavo:

"Grem podpisat zgodovinski dokument, ki je uresničenje misli, da naj svet vlada trezna pamet in predarek in ne sila. Ko bo podpisan, bo ta akt dopovedal marsikomu, da ne more doseči svojih namenov s silo."

Žabe vdrle v mesto

Lincoln, Anglija. — Dne 23. marca je cela armada zelenih žab udrla v mesto Lincoln in zaposedla vse trge in ulice, stopnjice in spomenike po mestu. Gospodinje so hitele zapirati vrata in okna proti množici vsiljencev, dočim so možaki organizirali lov in protinapad. Žabe so prišle iz bližnjega močvirja in vse v en glas kvakale tako, da se je po ulicah slišalo, kot bi nekaj stotin starih možakov smrčalo.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Klub Ljubljana—

Redna seja kluba Ljubljana se bo vršila v torek ob 7:30 v Slovenskem domu na Recher Ave.

Zgubljena denarnica—

V okolici St. Clair - Norwood, je bila v noči od zadnjega petka na soboto zgubljena denarnica s precejšnjo vsoto denarja. Pošten najditelj naj bo tako dober in pokliče telefon UT 12566. Dobil bo primerno nagrado.

V bolnico je odšla—

Radi nujne operacije je morala oditi v bolnico Mrs. Frances Cercek iz 10002 Anderson Ave. Leži v St. Vincent Charity Hospital soba št. 203. Prijatelji, ki jo žele obiskati, bodo zelo dobrodošli.

UNESCO—

Ta teden bo Cleveland mesto svetovne pozornosti. Zborovanje vzgojne znanstvene in kulturne organizacije Združenih narodov, ki se kratko označuje s črkami UNESCO, bo dogodek svetovnega značaja. Vseh delegatov bo nekaj nad 3 tisoč. 46 narodov bo zastopanih.

Počastitev Mr. Gregoricha—

Snoči so priredili člani Ameriške legije — Lake Shore Post št. 273 — prijateljski večer na čast svojemu članu Mr. Rudolfu Gregorichu, ki je opravljal 27 let posel adjutanta te skupine. Počastitev je bila v Knausovi dvorani, kjer se je zbralo tudi nešteto drugih prijateljev in prijateljic Mr. in Mrs. Gregorič. Ravnatelj omizja je bil odvetnik Mr. Mihelich; nastopilo je več govornikov, ki so slavili zasluge bivšega adjutanta Gregoricha. V sredo odpotuje Mr. Gregorich, ki je zastopnik pri zavarovalni družbi Life Insurance of Virginia, za en teden na oddih v New Orleans, in sicer na družbine stroške, ker je dosegel najvišje kvote vpisane zavarovalnine pri omenjeni družbi.

Nastop sosedov proti Jugoslaviji

Atene, Grčija. — Grški minister notranjih del Constantin Rendis je dal izjavo, da komunistične stranke Balkana pripravljajo po nalogu Moskve skupno akcijo proti Titu in Jugoslaviji. Vsi trije sovjetski sateliti: Bolgarija, Albanija in Romunija naj bi udarili istočasno v jugoslovansko ozemlje in začeli borbe. Kominformski elementi v jugoslovanski komunistični stranki naj bi se akciji pridružili in začeli prevzemati oblast v raznih delih Jugoslavije in v raznih oblastvih jugoslovanske uprave.

Kontrola stanarin bo podaljšana za 15 mesecev

Washoington. — Zastopniki poslanske zbornice in senata so se sporazumeli, da naj se kontrola stanarin podaljša za 15 mesecev. Ta sporazum bo verjetno vzakonjen pred 31. marcem, ko poteče sedanji zakon.

Danska odobrila pakt

Kopenhagen, Danska. — Danska poslanska zbornica je odobrila vstop Danske med podpisnice Severno Atlantskega pakta. Vsi poslanci so glasovali za, le eden se je glasovanja vzdržal in sedem jih ni bilo na seji.

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6.00, za 3 mesece $3.50.

SUBSCRIPTION RATES

United States $8.50 per year; $5.00 for 6 months; $3.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 61 Mon., March 28, 1949

MARCH

SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Pod Titovo piramido

Sam Kidrič je moral priznati, da otroci v Jugoslaviji le na papirju dobe dnevno 350 gramov kruha, mesečno 700 gramov sladkorja ter 400 gramov maščob. Pravtako je priznal, da stari upokojenci sploh niso dobili obleke obutve in drugih potrebščin, da je pri kmetih ostalo za poldrugo milijardo dinarjev trgovinskih bonov po vezanih cenah, za katere v trgovinah niso mogli ničesar dobiti.

Njegovo priznanje, da je razlika med podatki o robi in hrani, ki jih daje državna statistika in pa mnenjem potrošnikov in gospodinj-ogromna, ne vzbuja pač nikakršnega dvoma. Ravnotako se ne čudimo, da je moral Tito ugotoviti, da hodi ljudstvo z mrkimi pogledi okoli silosov, kjer so shranjene državne rezerve za slučaj suše, toče in povodnji. (V resnici za slučaj vojne!)

Kje naj po mnenju komunističnih mogotcev in "napredno-gospodarskih" planerjev leži krivica za vso nesrečo?

Tito sam vali krivico na birokratizem, razsipništvo in nepravilnosti, ki vladajo v vrstah komunističnega državnega aparata.

Kidrič trdi, da je vsemu kriva organizacijska slabost in nesposobnost državnega aparata, ker ne zna pravilno razdeliti in pravočasno dostaviti robe. Ne upošteva celine, temveč deli robo prijateljem in prvenstveno najbližjim (Bog ve, če je tudi kaj korupcije?!) Kmetijski plan je izpolnjen s 102%, industrijski s 103%. Kidrič pravi: roba je tu, zraven pa omenja, da ljudje na odrezke niso mogli dobiti čevljev, obleke, mesa, maščob itd. Kako je kaj takega mogoče pojasnjuje "drug" Nešković. On navaja, da so se v državni aparat zatekli kapitalistični agenti, špioni in saboterji, ki vodijo organizirano uničevanje državnega premoženja. Tako je n. pr. na državnem posestvu Čoka poginilo 59 merjascev, 700 prašičkov, 117 jagnjet in 8 konj, na državnem posestvu Belje pa je poginilo 2,747 prašičev in je segnilo 350 vagonov sladkorne pese. Okrajni ljudski odbori na Hrvatskem so pred državno oblastjo skrili 3,809 vagonov pšenice, 55,800 kg olja, 9,000 kg svinjske masti. Okrajni ljudski odbori v Črni gori so "na črno" porabili 32,341 kg maščob. Okrajni odbori v Macedoniji so prikrili 4,391 ton mesa. Pekarije ljubljanskega mestnega odbora so samo v enem mesecu prodale na "svobodnem" trgu nad 10 vagonov racionirane moke itd., itd. (Vse to je kontrolna komisija odkrila. Česa vsega pa ni?!).

Kako naj se popravi to nesrečno gospodarsko stanje, v katerega so komunistični mogotci privedli naše ljudstvo?

Kidrič pravi, da morajo utrditi, razviti in razširiti mestne, tovarniške in delavske ekonomije. Torej po parkih, okoli tovarn in delavskih hišic naj rešijo problem lakote? Oskrbo delavcev morajo izločiti iz pristojnosti okrajnih trgovskih poverjeništev, ki skrbe le za lenuhe, neproduktivne in špekulantske elemente. Kulakom (kmetom), ki imajo 13% dohodkov, morajo odmeriti 40% davkov, jim do skrajnosti omejiti nabavo ptrebščin po vezanih cenah in jih tako uničiti ter nagnati v zadruge (kolhoze). "Kulakom" so že v novembru in decembru 1948 prisilno odvzeli nad 300,000 svinj oddali v državna pitališča. Radi izborne organizacije jih je tam mnogo poginilo, še več pa popolnoma shujšalo. Mobilizirati morajo ves partijski aparat, ki naj odpravi slabosti v gospodarski organizaciji. Tako Kidrič!

Mi pa pravimo: Komunisti so dokazali, popolno nesposobnost, privedli nekdaj tako bogato Jugoslavijo na kant! Odstranite nepismeno gozdno svojat od državnih korit! Dajte ljudstvu svobodo, kmetu zemljo, trgovcem svobodno trgovino in gospodarskim strokovnjakom državno gospodarstvo v roke, pa bo v Jugoslaviji zopet vsega dosti! S cest in ulic bodo izginile sence sestradanih sužnjev in zopet se bo razlegala pesem in smeh nekdaj veselega ljudstva!

Kaznilnicam doziduje titovska oblast nova nadstropja, še preostale gradove spreminja v zapore, gradi vedno več koncentracijskih taborišč za prisilne delavce. FLR Jugoslavija ima 22 krat več pripornikov, kot jih je imela stara "reakcionarna" Jugoslavija. "Krivična in gnila" kraljevina Jugoslavija ni obsodila nikogar na smrt zato, ker je bil komunist. **Titovina pa je poslala na morišče že sedemkrat toliko svojih političnih nasprotnikov, kot je imela v stari Jugoslaviji KPJ organiziranih komunistov.** Tito trdi, da so postali škodljivci naroda in njegove lastnine tisti, ki branijo svojo last pred ropom in tatvino in za njih se zidajo nove ječe. Za splošno kriminaliteto pa pravi, da je v današnji "bogati" FLR Jugoslaviji daleč manjša, kot v stari Jugoslaviji, kjer da je bilo zaradi nizkega življenjskega standarda mnogo kriminalcev. — Pri tem bi mi dodali le to, da je v stari Jugoslaviji delavec za svoj mesečni zaslužek lahko kupil 500 kg. bele moke ali pa 5 "Tivar" oblek danes pa kupi lahko le 20 kg bele moke in niti ne 2 metra blaga.

Ne, kriminaliteta ni padla! Pač pa lopovi ne pridejo za svoje neštete zločine pred sodišče! Oni sede v zvezni vladi in zvezni skupščini, po republiških vladah in skupščinah ter pod vodstvom samozvanega "maršala," bivšega cerkvenega tatu, Josipa Broza-Tita neusmiljeno kradejo, ropajo in more.

BESEDA IZ NARODA

Glas iz Kansas City

Kansas City, Kans. — Skoro ne vem, kako bi pravilno opisal dneve sv. misijona, ki smo ga imeli v naši fari in obenem tudi 40 urno pobožnost. Vse dneve misijona so ljudje kaj pridno in v velikem številu prihajali k službi božji.

Č. g. p. Madic iz Lemonto je imel pridige v slovenščini in angleščini. O, kako smo se počutili mi starejši, ko smo zopet čuli božjo besedo v svojem materinem jeziku. Med tem časom so naša dekleta tudi pridno prodajala razne spominke za blagoslovitev v spomin na sv. misijon.

Cerkev je bila nad vse krasno ozaljšana pod vodstvom čč. sester, da je res vse izgledalo kot v raju. Vsa čast Vam, čč. sestre, Bog Vam plačaj za ves Vaš trud. In kaj naj rečem o šolskih otrocih, ki so tako lepo izučeni? V resnici so izgledali kot mali angelčki v procesiji, niti za las se ni nobeden zmotil. Ob sklepu pa so prišli v procesiji možje in fantje, člani društva Najs. Imena, z gorečimi svečami; potem fantki in deklice v belih oblačilih in deklice so trosile cvetlice pred Najsvetejšim. Za temi so prišli ministrantje, nato pa člani organizacije Kolumbovih vitezov in duhovščina. Na koru so se oglasile orgle in pevci so prepevali v slovenskem jeziku prelepe slovenske cerkvene pesmi. V resnici smo se počutili kakor bi bili že v nebesih.

Marsikateremu se je potočila solza ganotja po licu. Vsa čast za tako ubrano petje gre č. sestri Sabini, ki je obenem organistinja naše fare že več let. Tako tudi drže skupaj našo mladino, da gre vse lepo v redu naprej. Imamo pa tudi res izbrane glasove pri našem zboru, da prekašamo celo druge fare. Pri zboru je tudi nekaj starejših mož, ki prepevajo že nad 25 let. Hvala vam vsem in le tako naprej!

Ko smo tako zaključili sv. misijon, sedaj pa skrbimo, da bomo držali vse sklepe v naših srcih in se vedno zavedali, kaj smo obljubili v tem zlatem času. Bog vas živi vse in tudi mene.

Poročevalec.

Članom dr. sv. Antona št. 138 C. K. O.

Cleveland, O. — Malokdaj se že kaj sliši več o našem društvu in morda je že marsikdo mislil, da smo že zaspali večno spanje. Vendar pa ni še tako pri kraju. Res, da na seje kaj malo prihajajo člani. Vsak si menda misli, da ko plača svoj asesment, je s tem vse rešeno, čeprav to ni res.

Na glavno sejo še člani nekako pridejo, izvolijo odbor in potem pa zopet vse tiho. . . Sedaj se pa kar odborniki brigajte in delajte, kako veste in znate. Zbrani na zadnji letni seji so člani naročili odboru, da naj na kakšen način kaj dvigne našo blagajno. Da in kako? Tudi nasvetov je bilo dosti in razmišljanja, kako bi se dalo to izvesti, tudi predlog je bil sprejet in odboru naročeno, da to izvede.

Vse to se kaj dobro sliši, ampak vprašanje je, če je samo odbor društvo in tistih par članov, ki se včasih pokažejo na seji? Kaj pa je z ostalimi? Ali ni društvena blagajna za nas vse? Ali nimamo iz nje vsi enakih koristi? Res, da ne plačujemo več bolniške podpore, saj tudi nihče ne plačuje asesmenta za to, vendar pa imamo pri društvu stroške, kajti odborniki ne bodo delali zastonj in kadar imamo mrliča, so tudi stroški, ki jih je društvo obvezano plačati. Na veselice nam ni misliti, ker se člani premalo zanimate.

Zato pa vas danes opominjam na sklep glavne seje. Takrat smo sklenili, da bomo na seji v aprilu imeli nekaj posebnega. Večinoma ste že dobili po pošti tikete in vas stanejo en dolar. Vsakega člana je dolžnost, da jih proda ali pa sam kupi, ker je to v našo splošno korist in ne samo nekaterih. Če kateri ni dobil tiketov, naj se zglasi pri tajniku ali pa pride na aprilovo sejo, kjer jih bo lahko dobil in morda bo potem dobil še kakšno nagrado — trije bodo gotovo dobili.

Torej, bratje, zavedajte se svoje članske dolžnosti in sezite po teh tiketih, da bo lepši uspeh in vas že sedaj vabim, da se gotovo udeležite seje, ki se bo vršila 18. aprila ob pol osmih zvečer v zborovalni dvorani šole sv. Vida. Z bratskim pozdravom,

Predsednik.

Odkod ime pošta?

Marsikdo se je gotovo že vprašal, odkod prihaja ta mednarodni izraz. Ta beseda prihaja od rimske besede positum ali statio posita, kar je pomenjalo postajališče za konje ali menjalno postajo za rimsko obveščevalno službo. Danes je pošta ustanova, ki je pod gotovimi pogoji vsakemu dostopna in posreduje oddajanje in pošiljanje pismenih ,brzojavnih in tudi manjših blagovnih zavojev, potovanje in plačila po nakaznicah.

Pošta si postavlja v novodobnem prometu kot glavno nalogo da hitro, pravilno, zanesljivo in primeroma poceni pošilja poročila. Za to se poslužuje raznih naprav od oddaje pošiljk do izročitve sprejemniku, tudi stroja za žigosanje, znamk telefona in brzojava. Tudi časopise pošiljamo po pošti ter plačujemo z nakaznicami in čeki.

Od nekdaj se je pošta uporabljala tudi za osebni promet in za manjše pošiljke blaga, dočim je večje pošiljke blaga prevažala železnica. S poštno - čekovnim prometom je tesno povezana poštna hranilnica, ki je za moderno denarstvo važna za vsako državo. Poleg tega opravlja pošta še druge postranske posle. Tako izpiačuje nezgodne, invalidske, vdovske in sirotinske pokojnine, prodaja znamke in pobira pristojbine od radijskih naročnikov, ki se morajo pri poštni upravi javiti zaradi aparatov.

Pošta je ne le prometno, temveč tudi gospodarsko važna ustnova. S pošiljanjem časopisja, denarja, brzojavnih in telefonskih poročil pospešuje ne le narodno, temveč tudi mednarodno, svetovno gospodarstvo. Za prevoz so služili nekdaj poštni vozovi, danes so jih nadomestili avtobusi. Za nabiranje pisem, dopisnic in tiskovin so v navadi poštni nabiralniki.

Za pošiljanje poročil je v večini držav uvedena in zajamčena poštna tajnost. Med vojno je bila povsod vpeljana pisemska cenzura, ki ponekod še danes ni odpravljena.

Moderne države imajo večinoma posebno poštno minisrstvo, ki upravlja celotni poštni promet in vse poštne naprave v svoji državi.

Zanimiva je tudi zgodovina poštne službe in naprave. V starem veku je pošta služila samo državnim nalogam. Najstarejšo poštno službo je uvedel perzijski kralj Cir v šestem stoletju pred Kristusom. Selipešci in jezdeci so se s poročili menjavali na določenih mestih. Vsak je prehodil ali prejezdil svojo določeno progo in oddal sosedu pešcu ali jezdecu poročila, od koder so jih poslali na isti način naprej. Šele rimska svetovna država pod cesarjem Avgustom je uvedla enotno pošto (cursus publicus) po vseh obširnih pokrajinah. Vozili so jo na vozeh. Cesar Avgust je v ta namen ukazal, da je podeželsko prebivalstvo moralo dajati na razpolago vprežno živino in ljudi. Za osebni promet je služila pošta le onim ljudem, ki so imeli potne liste za svobodno potovanje. Ob preseljevanju narodov je ta rimska ustanova propadla.

V srednjem veku so imeli posamezni plemiči, mesta, samostani in vseučilišča svoje lastne selę, ki so prenašali večinoma na konjih poročila samo določenim osebam. Večkrat so uporabljali za pošiljanje poročil mesarje, ki so imeli po poklicnih poslih mnogo stikov s prebivalstvom v mestih in na deželi.

Za mednarodni razvoj poštne službe so si pridobili posebne zasluge grofje Taksis. Friderik III. je v cesarski habsburški pisarni izvedel organizacijo selov. Leta 1489 je vzel v habsburško službo grofe Taksis kot poštarje. Za razvoj poštarstva je bila važna pogodba kralja Filipa I., Španskega, s Francem pl. Taksisom, o poštni zvezi med Nizozemsko, dvorom cesarja Maksimilijana I., francoskim kraljem in španskim dvorom leta 1504. Karel V., ki je bil nemški cesar in španski kralj obenem, v katerega državi ni sonce nikdar zašlo, je leta 1520 zagotovil Francu pl. Taksisu in njegovemu nečaku Janezu Krstniku pl. Taksisu izključno pravico za izvrševanje poštne službe. Tedaj je bil uveden poštni promet po vsej avstrijsko - španski državi tudi za osebni promet in zasebno pošto proti plačilu. Ena Taksisova poštna proga je vodila iz Nizozemske skozi Francijo v Španijo, druga skozi jugozahodno Nemčijo, Augsburg in Innsbruck, skozi Dunaj v Benetke in od tam dalje v Milan, Rim in Neapelj. Poštno zvezo so oskrbovali postiljoni na konjih, ki so jih menjali na poštnih postajališčih. Cesar Rudolf II. je leta 1595 imenoval Lenarda pl. Taksisa za generalnega poštarja in mu dal poštno pravico v vseh habsburških deželah. Lambert pl. Taksis pa je dobil častni naslov generalnega drž. poštarja zase in svoje naslednike.

Ko so deželni gospodje in velika trgovska mesta spoznali koristi, ki jih je pošta donašala njenim lastnikom, so uvedli svojo lastno pošto. Po razpadu rimskega cesarstva nemškega naroda so ugasnile tudi Taksisove poštne pravice. Vendar je večina držav odstopila poštne pravice Taksisu, seveda proti zakupnini.

Leta 1867 je po znani avstro-ogrski ustavi nastalo v bivši Avstriji posebno poštno ministrstvo, ki je prevzelo vso poštno upravo in vse tozadevne naprave. Po razpadu avstro-ogrske monarhije leta 1918 so prevzele nasledstvene države po svojih poštnih ministrstvih pravice poštnih uprav in naprav.

To pa ni po bratovsko

"Zakaj jočeš, Tinček? Saj ti je Janko vendar dal polovico jabolka!"

"Jabolka že črva pa, ne!"

Prva pomoč

"Brž, Marija," zakliče gospodar, "prinesite mi slivovko. Gospa je omedlela!"

"Takoj, gospod," je odgovorila služkinja, "kaj pa naj milostljivi prinesem?"

Čuda starih časov

Mnogokrat slišimo besedo "labirint" in ne vemo, kaj pomeni in odkod je. Labirint so hodniki kakšne ogromne stavbe, ko se izgubiš in ne najdeš izhoda, krtova pota pod zemljo, ki jih ima razpredene v vse strani. Beseda labirint je znana iz zgodovine in o labirintih pripoveduje zgodovina čudne stvari, ki bi si jih komaj v sanjah predstavljali.

Besedo labirint razlagamo na več načinov. Nekateri viri pripovedujejo, da je nastala beseda tako:

Pred skoraj pet tisoč leti si je zgradil egipčanski vladar (Egipčani so mu rekli faraon, po naše bi bil kralj) Bar svojo grobnico. Kdor je hotel priti v grobnico, je moral iti skozi zgradbo, ki je bila ogromna in je imela mnogo hodnikov ter temnih prostorov. Vsi prostori in hodniki so se tako križali, da ni človek mogel več iz njih, če je prišel vanje. Ta zgradba se je imenovala "Ra-Bar," kar pomeni Barova vrata. Besedo so prevzeli Grki in ji dodali končnico "intos" in tako je nastala beseda "Rabarintos," dokler ni nastala beseda "labirintos," labirint. Toda nobena razlaga ni preveč posrečena in so vse le bolj domneve.

Če se je kdo v takem labirintu izgubil, je taval toliko časa okrog, da je obnemogel in od lakote umrl. Mnogokrat so se vladarji posluževali labirintov zato, da so se iznebili svojih nasprotnikov.

Grški zgodovinar Hrodot opisuje tak labirint in pripovduje takole: V teh podzemeljskih prostorih — labirintih — je bilo okrog tri tisoč prostorov. Dvorci so imeli tudi podzemske prostore, ki so se prav tako križali med seboj. V to podzemlje se je prišlo po devetdeseterih stopnicah. Na vseh straneh so bili tudi v podzemskih prostorih stebri, ki so se vedno vrteli okrog sebe. Poleg stebrov je bilo v podzemlju neštevilno majhnih ribnikov. Ti stebri in ribniki so še boij zamotavali pot. Ako so bila vrata takega prostora odprta, se je slišalo iz globine zamolklo grmenje, podobno pravemu gromu.

Zakaj je bil labirint zgrajen, so mnenja različna. Nekateri pravijo, da so bili to dvori, v katerih so stanovali faraoni, a drugi pravijo, da so bile to grobnice faraonov, tretji pa, da je bil labirint svetišče najvišjega egipčanskega boga, boga sonca Amona.

Grški zgodovinarji pripovedujejo dalje o labirintu na otoku Kreti, ki je bil nekaka palača čudežnega bika Minotavra, ki je znan iz grških narodnih pripovedk. Bika je končno ubil grški pravljični junak Tezej, ki je prišel živ iz labirinta in sicer tako, da je vzel s seboj klopčič in ga odvijal, nazaj grede pa ga je navijal.

O labirintu v Klusiumu pravijo grški zgodovinarji, da je imel obliko prizme s kvadratično podlago. (To je oblika štirioglatega stolpa, ki je na vrhu vodoraven.) Stranice so bile 100 metrov široke, 18 metrov pa visoke. Na 300 čevljev široki in 53 čevljev visoki podlagi prizme je bilo pet piramid z osnovnicami 75 čevljev šrine in 150 čevljev višine. Na teh piramidah je bilo mnogo zvoncev, ki so pri najmanjšem vetru pozvanjali, da je odmevalo na tisoče zvokov in glasov. Na temnih tleh petih piramid je slonela ogromna bakrena krogla, na krogli pa so bile štiri piramide, ki so bile 100 čevljev visoke, na teh piramidah pa krasna terasa in na tej spet pet piramid.

Najbrže se je temu zgodovinarju sanjalo. Če je pa ta labirint v resnici obstojal, tedaj moramo reči, da je bil res veličasten.

NAŠA MICKA IMA TUD BESEDO

Uh, saj že ne vem, kje se me glava drži, tako sem vas iz sebe. Ako bi imela količkaj časa, pa bi kar iz kože skočila. Pa niti tega ne utegnem. Še dobro, če bom mogla tole mojo kolono spackati skupaj.

Veste, tako pride in se primeri, ko se človek najmanj trošta. Pa kaj bom zdihovala in tarnala, kar povedala bom, kaj je, pa bo. Veste, našega so vzeli v poboljševalnico. Nekaj ga morajo prefiksat. Zares! Kar nagloma, da še sama nisem verjela, da je res. In še zdaj ne bi verjela, pa je tako nekam prazno doma, odkar ga ni. Kar manjka ga. Nekam tiho je zvečer pri večerji, ker ni nikogar, da bi posegel vmes in rekel: "Micka, saj nič ne rečem, ampak prav zdi se mi, da je nekoliko prpaleno." In druge take pripombe, saj veste, dekliči, kako je, pa ki gre pri enem ušesu notri, pri drugem pa ven. Pa vseeno raje vidim, da nekaj zine, kot bi se pa držal, da ne bi vedela, kam pes taco moli.

Počakajte, bom naglo povedala, kako je vse to prišlo, da so ga vzeli. Oni teden je nekaj kločil in jamral, da ga bode. — Bom štrozak okoli obrnila, sem mu rekla, ker nisem vedela, kaj bi rad povedal. Pa mi je rekel: "Auša, kakšen štrozak, neki! Tukajle v košu me nekaj zbada. Čaja bi mi skuhala, pa kakšno močno stvar dodeni zraven."

Prec sem vedela, kakšen čaj mu paše: samo par kapljic vode, pa dosti drugih pripomočkov. Če ti kane tak čaj na tištoh, ga prec prežge. Še nekaj medu sem imela od Srpanovih Čebelc, pa sem ga dala notri. Da bo, je rekel, ko ga je srebal. Tudi jaz mislim, da bo, pa sem ga tudi sebi par kapljic nalila, ker se nič ne ve, če bi tudi mene ne bodlo. Take stvari se rade nalezejo.

Pa mu je res odleglo, ampak ne za dolgo. Menda je hotel, da bi čaj repetirala, pa sem se bala, da bi ga ne zdelal, ki ni vajen takih stvari.

"Dohtarja bom poklicala," sem rekla, ko se je vrtel po postelji, kot bi imel slabo vest ali pa vročinsko.

"Šur, še tistega je treba," me je ustavil in rekel, da bo že prešlo.

"Morda sem kaj takega jedel," je ugibal, "in mi je obtičalo v košu."

"Če bi, bi ti ostalo v griu, ne pa v prsih," mu popravljam, "ni treba nič iskati greha tam okrog peči. Morda si se prehladil. Pa saj krehaš glih ne." On se je pa gladil po telovniku in se tolažil, da bo že prešlo.

Drugi dan je bil res nekaj boljši, samo siten je bil, da ga ni bilo moč prenašat. Omenila sem mu, da bi šel k zdravniku, pa bi me bil skoro požrl, tako je zarežal name, da on ne bo hodil okrog padarjev, ki je zdrav kot riba. Pa nič, pokora, sem si mislila, še enkrat mi reci, da te zbada!

Čakajte, da se kaj ne zmotim. V sredo ga je začelo zbadat, v četrtek ga je še nekoliko metalo, v petek dopoldne mi pa sam omeni:

"Micka, k dohtarju bom šel. Saj mi ni nič, pa vseeno bi rad vedel, kako in kaj je. Morda je pa le kaj napek."

To je bilo v petek dopoldne. Počakajte, bom drugič povedala, kako je šel k dohtarju in kakšne špase smo še imeli z našim tisti dan.

V Libijski puščavi

ROMAN

"Oh, nikar tako ne govorite, gospod Stephens!" je zajokalo dekle.

"Vobče bi niti ne govoril o tem, — pa kakor sem dejal, srečneje bom umrl —. Če pa bi vedel, da vam bodo moje besede kedaj grenile življenje, ali pa vam delale neprijeten spomin — bi rajši nič ne povedal —."

"Kaj mi hočete povedati?"

"Le to, da vas ljubim. Ves čas kar vas poznam, sem vas ljubil. Odkar sem srečal vas, sem postal drugačen človek. Moja ljubezen do vas je bila nezmisel, neumnost, dobro sem to vedel.Zato vam tudi ničesar nisem hotel povedati. Tudi sem se bal, da bi se osmešil. — Sedaj pa mi je že vseeno, črez par ur bom mrtev —. In mnogo mi je na tem, da zveste, kako sem vas ljubil. — Vedite torej, da vas ljubim —. In pretečena dva dni, ko sem smel biti vedno blizu vas in sem vam smel lajšati trpljenje, ste bili — bi bila najsrečnejša v mojem življenju, da nisem bil prisiljen gledati, koliko ste trpeli—."

Bleda in molčeča je zrla na izmučeno lice in v otožne oči, ki so gledale gori k njej. Ni vedela —mlado, neizkušeno, nedolžno dekle je bila — kaj bi naj odgovorila na to slovesno izpoved, na ta izbruh ljubezni, ki je butnil na dan v očigled same smrti. Njenemu otroškemu srcu je bilo vse to nerazumljivo — pa vendar je razumela, da je bilo neizrekljivo sladko, da je bilo nedopovedljivo lepo, kar je čula —.

"Nič več ne bom rekel. Vidim, da vas dolgočasim. Pa toliko sem vam hotel povedati in sedaj je vse dobro —. Hvala vam, da ste me tako potrpežljivo in prijazno poslušali. Z Bogom, dobra, draga, mala Sadie! — Ne morem vam podati roke. Ali bi mi hoteli vi podati svojo—?"

Sklonila se je iz visokega sedla in mu jo je podala. Poljubil jo je.

In obrnil se je in šel na svoje mesto k tovarišem ter se postavil med Belmonta in Fardeta.

V vsem svojem življenju, polnem bojev in samozataje, pa tudi uspehov, ni čutil kedaj toliko mirnega zadovoljstva, tolike sreče ko ta trenutek, — četudi je smrt stegovala svojo koščeno pest proti njemu. Prepeval bi bil od radosti, ko je gledal svojim rabeljnom v obraz.

Sicer pa ni mnogo mislil nanje in tudi ne na smrt. Važnejše misli so mu polnile glavo—. Mislil je na svojo ljubezen, mislil je na njo, kateri je pravkar izpovedal največjo skrivnost svojega življenja. Veselilo ga je, da je to storil. Odslej ne bo več mislila nanj kot samo na slučajnega znanca,—vedela, bo, da jo je ljubil, ljubil do zadnjega vzdihljaja—.

Polkovnik Cochrane je iz bližine opazoval ves dokodek. Otožno se je popraševal, ali res vse to pomenja že konec, ločitev, smrt —.

Nekaj se mu je čudno zdelo. Razumel je, da so bili eni Arabci, tisti, ki so stali pri moških ujtnikih, določeni za rabelje, drugi pa ,ki so sedeli na kamelah, bi naj spremjali njega in ženske. Ni pa razumel, zakaj derviši nesrečnim trem tovarišem takoj ne porežejo vratov, ail jih ustrelijo ali kakorkoli spravijo iz sveta. Na kaj neki čakajo, se je čudil. Morebiti čakajo, si je pravil, da pridejo Angleži čisto blizu. Tembolj jih bo jezilo, če bodo našli še topla trupla —. pri jutrovcih je bita taka peklenska zloba čisto mogoča, to je vedel iz lastne izkušnje.

Spomnil se je tudi na Tippy Tillya.

Kje tiči s svojimi tovariši? Če so med "rabeljni", in če se Belmontu posreči, da si osvobodi roke in prime za samokres, bi se še utegnili rešiti —.

Obrnil se je in skušal prodreti temo, ki je legala na gručo pod drevjem —.

Pa zastokal je razočaran —.

Rabeljni so bili sami Bagara-Arabci, krvoločni in brezsrčni mahdijevci, nedostopni za podkupovanje —. Tippy Tillya in tovarišev ni videl nikjer. Najbrž so pri prvi četi, si je pravil.

Prvikrat je polkovnik izgubljal upanje.

"Z Bogom, ljubi tovariši! Bog vas varuj!" je vzkliknil, ko je črnec potegnil njegovo kamelo za vrv. Za njim so prijezdile ženske, v obupu, ki se ne da popisati —.

Belmont, Stephens in Fardet so si oddahnili.

"Zadovoljen sem, da so končno odšli!" je rekel Stephens. Prišlo mu je iz srca.

"Res je! — In bolje je, da so šli —!" je pritrdil Fardet. "Kako dolgo bomo še čakali?"

"Ne predolgo!" je pikro dejal Belmont. "Pripravimo se na smrt —!"

Arabci so jih odstopili —.

Še enkrat so se obrnile ženske in z njim polkovnik, preden so zapustili oazo.

Med drevjem je žarel ogenj, krog njega so stali Arabci in beli slamniki Evropejcev so se bleščali iz gruče. Še trenutek in kamele so se pognale v dir in ko so se spet obrnili ubogi popopotniki, je bila oaza le še črn lisa sredi nekoliko svetlejše puščave in rdečkast sijaj se je nekje bleščal sredi temnin senc. In ko so še zrli s hrepenečimi očmi nazaj v nočno temo, tja, kjer je slabotno plapopal sijaj ognja, so jih brze kamele odnesle črez rob kotline, v kateri je ležala oaza, neizmerna molčeča puščava jih je objela in sledu več ni bilo o zeleni dolini sredi peščene divjine —. Nad njimi se je razgrinjal žametasti, črnomodri obok, posut z velikimi svetlimi zvezdami, mesec je sijal in na obzorju sta se nebo in puščava zlivala v nejasni nočni mrak.

Molče so jezdili. Kako bi tudi naj govorili in kaj, ko jim je obup trgal srca in jim je nema, neizrekljiva bridkost silila v grlo —. Vsak je mislil na tovariše, ki so tamle zadaj čakali — smrti.

Hipoma so vsi štirje zatrepetali, njihove sključene postave so se vzravnale in Sadie je bolestno kriknila —.

Skozi mločečo temno noč je sem od oaze zapel oster, izzivajoč glas puške, nato drugi, nato drugi, nato je zadonelo več strelov obenem v naglem rat-tat-tat-tat-tat in po kratkem molku se je oglasil še eden, zadnji strel —.

"To so morebiti eršitelji —! Egiptovske čete— !" je vzkliknila gospa Belmont in žarek upanja ji je vzplamtel v temi obupa. "Gospod polkovnik, jelite, to so angleške čete —?"

(Dalje prihodnjič)

DO YOU GET VITAMINS?

Of course you do. Everybody does. Couldn't live if they didn't. The question is, do you get ENOUGH Vitamins? A great many people do not, and as a result, feel below par.

ONE A DAY

MULTIPLE VITAMIN CAPSULES

A single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day, furnishes the basic daily quantities of the five vitamins whose requirements in human nutrition are known.

Get One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules at your drug store.

MILES LABORATORIES, INC. Elkhart, Indiana

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

1949 MARC 1949						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

APRIL

23.—St. Lawrence Girls Basketball Team priredi "April Shower Dance" v Slovenskem domu na 80. cesti. Igral bo Pete Sckach orkester.

23.—Lake Shore Post 273 A. L. "Spring Frolic" v svoji dvorani na 6131 St. Clair Ave. Pin and Off Orchestra.

24.—Dekliška Marijina Družba fare sv. Vida, letni pomladanski ples, v Sachsenheim dvorani, 1400 E. 55th St.

24. — Koncert pevskega zbora Planina v Haple Heights, SND, 5050 Stanley Ave.

24. — Otvoritev Jugoslovanskega delavskega narodnega doma v West Parku. Pričetek ob dveh popoldne.

30. — Društvo Jutranja Zvezda št. 137 ABZ priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

30.—Noble Cadets od podružnice št. 49 SŽZ priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., Euclid, O. Igral bo Vadnalov orkester.

MAJ

1.—Proslava 25 letnice otvoritve Slovenskega narodnega doma v Lorain, O.

1. — Podružnica št. 25 SŽZ ima materinsko proslavo v šolski dvorani sv. Vida.

7.—"Belokranjski klub" priredi domačo zabavo v SND na 6417 St. Clair Ave.

7.—Društvo Bled št. 20 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti. Za ples bo igral Mullec orkester.

7. — Društvo Lipa št. 129 SNPJ priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

8. — Glasbena Matica priredi koncert v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

13., 14. in 15.—Vzhodna kegljaška tekma KSKJ v Lorain, Ohio.

14. — Društvo Clev Slovenci št 14 SDZ, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

15. — Baraga Council št. 1317 COF, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

21.—Društvo Napredni Slovenci št. 5 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. — Micky Ryance orkester.

22. — Proslava 30 letnice in slavnostna odprtija novih prostorov Slovenskega narodnega doma na 80. cesti. Banket in ples pričetek ob 5 uri popoldne. Igra Eddie Zabukovec orkester.

28.—Društvo sv Katarine št. 29 ZSZ, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St Clair Ave.

29.—Društvo Najsv. Imena pri fari Marije Vnebovzete bo obhajalo 20 letnico obstanka v Slov. domu na Holmes.

JUNIJ

3. — St. Vitus Cadets št. 25 SŽZ, ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

4. — 23. Ward Democratic Club ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

5 — Društvo Soča št. 26 SDZ priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev 6818 Denison Ave.

11. — Društvo sv. Cecilije št. 37 SDZ ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

12. — Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

18. — Sportman Club društva št. 1 SDZ ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. — Gospodinjski klub na Prince Ave. priredi piknik na prostorih SND na 6818 Denison Ave.

26. — Društvo sv Jožefa št. 169 KSKJ ima svoj letni piknik na Močilnikarjevih prostorih.

JULIJ

4. — Klub društev Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. priredi svoj letni piknik na George Kilijopi farmi (off Eddy Rd. v Wickliffe, O.)

24. — Piknik fare Marije Vnebovzete na cerkvenih prostorih.

AVGUST

28.—Društvo sv. Križa št. 214 KSKJ priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

SEPTEMBER

3 — Društvo sv. Ane št. 4 SDZ plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

24. — Podružnica št. 32 SŽZ ima plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

24. in 25. — Praznuje Slovenski dom na Holmes Ave. 30 letnico svojega obstoja.

OKTOBER

8.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ plesna veselica v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

23. — Pevsko društvo Zvon priliki 35 letnice svojega obstanka. Koncert bo v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti.

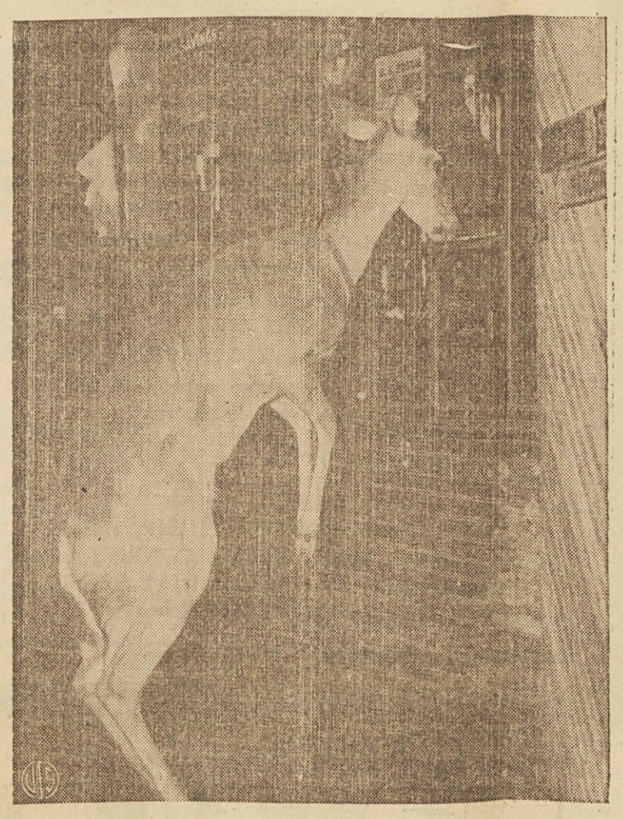

"Flagg," dve leti stara srna, je menda najbolj zapostena in najbolj vesela ter zadovoljna brezplačno poštna zaposlenka v deželi. Srna je last Mr. in Mrs. J. J. Langdale, Council, Ga., pričaka vsak vlak, kjer dobi od potnikov cigarete in razne hrane. V splošnem živi jako neodvisno življenje. Slika nam jo predstavlja pri oknu poštnega urada na kolodvoru, kjer je zagledala nekaj zanjo pripravljenih ameriških lešnikov, ko je prišla po dnevno pošto.

Ob tridesetletnici potovanja iz Rusije v Jugoslavijo

(Jože Grdina)

(Nadaljevanje)

Nikola mi potem pojasnuje, da je tu nek potnik, ki je brez vsakega potnega lista. Ta bi ga potreboval. To sem pa kar takoj odklonil in povedal, da potnega lista ne dam, čeprav imam res dva. Kdo ve, kaj bi lahko iz tega nastalo? Dotičnik lahko moj potni list zlorabi in to bo šlo potem meni na grbo. Tedaj pa stopi predme oni človek, za katerega je Nikola kupoval moj potni list, in ko je videl, da ne bo kupčije, se je oglasil in rekel: Prijatelj, ako imaš res dva potna lista, kot mi je ta pravil, potem te prosim, prodaj mi enega. Dam ti zanj, kolikor zahtevaš. Potem mi je še povedal, da je rodom Čeh in tudi avstrijski vojni ujetnik; zdaj se vrača domov, toda je brez vsakega potnega lista, kar je zelo nevarno in zopet je ponovil svojo prošnjo, češ, naj mu ga prodam.

Jaz sem videl, da je res tako in da po Rusiji hoditi brez potnega lista je zelo nevarno. Saj še, ko ga imaš, se vselej dosti ne ozirajo nanj, kaj šele, ako ga ni! Ampak kljub temu sem bil proti temu, da mu ga izročim. Navedel sem mu, kaj se lahko pripeti, ako ugotovijo pri pregledovanju dva popotnika z enim imenom in bivališčem; posledice bi moral trpeti v prvi vrsti jaz. Pa Čeh ni odnehal prositi: Za božjo voljo, naj mu ga dam. — Nekaj časa sem se upiral, nazadnje sem pa rekel: Bodi, ampak pod pogojem, da se držiš proč od mene! In zabičeval sem mu ter naročal, naj ne potuje z menoj na enem in istem vlaku in da me v nobenem slučaju ne izda. In ko pride srečno domov, naj moj potni list uniči. S kakšnim veseljem mi je on vse to obljubil, nakar sem mu izročil svoj potni list, katerega sem dobil pri češki komisiji v Rostovu.

Ko je Čeh imel moj potni list, je bil pa vesel in me je vprašal, koliko hočem zanj. Mož je bil pripravljen dati za tisti potni list lep denar, in izgledalo je, da ga tudi ima; ampak jaz tega slučaja nisem hotel izkoristiti: Vzel sem 10 rubljev, to je bilo vse. Ker sem samo toliko vzel, me je še vprašal: Pa si zadovoljen? — Seveda sem; imej ga in srečno potuj! Povedal sem mu tudi, da mu nisem dal potnega lista zato da bi bil služil denar, pač pa, da mu s tem morda rešim življenje ali vsaj velikih sitnosti, kajti brez potnega lista hoditi po svetu, zlasti v Rusiji, je bila resna, da, prav resna stvar.

Rev. Jožef Godina, ki je nedavno popisoval v A. D. svoj zanimiv "Beg iz madžarskega ujetništva," pove, kakšne težave je imel, ker ni imel dokumentov, to je potnega lista. "Reise Dokumente, bitte," ga je pobaral avstrijski orožnik, na jugoslovanski meji ga je straža peljala k poveljniku postaje; izkratka: imel je sitnosti. In to v Avstriji in Jugoslaviji! Kaj torej šele v Rusiji pri takšnih razmerah! Jaz sem dobro razumel njegove težkoče.

Hoditi brez potnega lista, ni bila torej šala! Boljše brez denarja, pa potni list, kot pa denar in ne potnega lista. Zato je prav možno, da je bil tisti Čeh prav pošten človek, toda v veliki stiski, ker ni imel potnega lista. Pa sem mu ustregel, zelo ustregel, to sem videl, kako je bil vesel in bil pripravljen plačati prav lepo vsoto in tudi sam je priznal, da je zanj tisti potni list več vreden kot denar. Ako sem mu s tem res pomagal, o čemer ne dvomim, potem sem tega vesel tudi jaz.

Ko sem mu še enkrat zabičal, naj se drži proč od mene in mu dajal tozadevna navodila, mi je on še enkrat obljubil, da se bo teh navodil držal, nakar se mi je še enkrat zahvalil za to uslugo, mi stisnil roko in odšel. — Nič več ga nisem videl. Je morala biti že resnica, kar je pravil. Res, človek ne ve, kaj vse ga utegne zadeti na takem potovanju. Posebno na takem ciganskem potovanju kot je bilo naše, kjer smo okušali vsakojake neprijetnosti.

Meni je bil pa ta slučaj resen opomin, da moram biti s potnim listom skrajno previden ter paziti, da ga ne izgubim. Dotlej sem bil bolj brezbrižen, ker sem imel dva, zdaj sem pa toliko bolj pazil na potni list, ki sem ga dobil na švedskem konzulatu v Rostovu.

MALI OGLASI

Nujno potrebujejo 4 do 7 sob

Družina 4 odraslih oseb nujno potrebuje 4 do 7 sob stanovanje. Trije so zaposleni. Kdor ima kaj, naj pokliče SU 5384.

—(65)

Slovenske gospodinje v La Salle – Pozor!

Naznanjam vam, da imam v moji mesnici doma narejene in prekajene klobase, želodce, ter plečeta in šunke, kakor tudi razno drugo blago za Vel. noč.

Pridite in si oglejte to blago v moji mesnici.

L. Ahčin
Market St. 126

Lažje jeste, boljše izgledate

SE BOLJŠE POČUTITE

Ni Vam treba biti slabotni in "doli med izmečki" vsled navadne zaprtnice in njenih simptonov! Vi ste lahko ravno tako pametni kot tisoče drugih, ki že od leta 1887 poznajo in uživajo to slavno želodčno-toniko, odvajalno pripravljeno, Trinerjevo Grenko Vino. Ta znanstvena formula je pripravljena is posebno zbranih naravnih korenin, zelišč in raznega cvetja. Deluje prijazno, gladko in gotovo pri odstranitvi raznih zaostankov v črevesju. Nabavite si steklenico Trinerjevega Grenkega Vina še danes in preskusite njegove čudovite dobrote sami. (Opomba: ako vam ni mogoče dobiti Trinerjevega vina v vaši bližnji prodajalni, tedaj pošljite $1.50 z naslovom vašega prodajalca, na naslov: Jos. Triner Corp., 4035 W. Fillmore, Chicago, in vaša 18 oz. velika steklenica Trinerja, vam bo odposlana poštnine prosto).

Trinerjevo Grenko Vino

MALI OGLASI

Iščeta sobe

Zakonca brez otrok želita dobiti 2, 3 ali 4 neopremljene sobe. Sta oba zaposlena. Kdor ima kaj, naj pokliče IV 1943 po 5. uri popoldne. —(63)

Streptomycin
se lahko kupi pri

Braunlich Drug Store
5500 St. Clair Ave.
(March 21, 22, 23, 28, 29, 40)

Iščeta stanovanje

Novoporočenca želita dobiti stanovanje, 2 ali 3 sobe v okolici Grovewood in Waterloo Rd. Kdor ima kaj naj pokliče KE 0209. —(62)

Prijatel's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th

ALI STE PREHLAJENI?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug
15702 WATERLOO RD.

Baragove Knjige za leto 1949 so izšle!

Knjige so sledeče:

1. "BARAGOVA PRATIKA" za leto 1949
2. Knjiga: "S POTOV ŽIVLJENJA SLOVENSKEGA NARODA"

Obe knjigi skupaj staneta—$1.50

Vsebina obeh knjig je bila navedena v dnevnikih in tednikih. Zelo zanimivi knjigi sta obe. V kratkočasje, pouk in v razvedrilo vam bosta. Tiskanih je le omejeno število. Hitite z naročilom, da ne boste prepozni. Naročnino za knjige je poslati v Money ordru, ali bančnem čeku na:

BARAGOVA PRATIKA
1857 W. 21st Place Chicago 8, Illinois

OBLAK MOVER

Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK
1146 E. 61. St. HE 2739

IVAN JONTEZ:

PRISELJENCI

Povest iz kanadskega življenja

Janez je stopil na dvorišče. Hm, vražja stvar, Janez. Navaden kmečki plot bi že še postavil, toda tole delo je nekaj več, treba je izurjenosti v tem, sicer ne bo šlo. Toda priznati, da je lagal , ni hotel. Jutri zjutraj se bo polotil dela, se je odločil in naročil Židu, naj mu preskrbi orodje in les ter se odstranil.

Drugo jutro se je Janez pogumno lotil dela. Potem, ko je kake pol ure zapravil z ogledovanjem in snovanjem načrtov — Žida je kmalu nagnal v hišo — ter preklel Žida, ki mu je prinesel tako slabo orodje— sekira bi bila dobra kvečjemu za repo, žaga nič boljša itd. — je končno srečno dovršil svoje delo. Plot je bil srečno postavljen, vrata nasajena in Žid je bil ze delom celo zadovoljen. Ko ga je vprašal za račun, mu je Janez računal pet in sedemdeset centov na uro, ker je bila tedaj unijska plača! Žid mu je brez prerekanja tako plačal.

Nekaj dni pozneje ga je mož priporočil znancu, mizarskemu kontraktorju in Janez, ki si je mislil, da hujšega se mu ne more zgoditi, kakor če ga spodi domov, se je korajžno polotil pribijanja parketov. Delo sicer ni bilo težko in tudi posebne brihtnosti ni zahtevalo, pač pa izurjenosti. Te pa Janez ni imel. Novi delodajalec je to videl ter ga zvečer izplačal.

"Obžalujem, John, ker vem, da imaš dobro voljo, toda ne morem drugače. Prepočasi ti gre izpod rok in meni se mudi z delom."

Janez se je zasmejal, vzel denar ter odšel. "Presneta reč, človek mora lagati, da se kadi, če hoče dobiti delo, da ga potem precej — izgubi! Ta moja smola pa res noče popustiti!"

5

Tisto zimo v Torontu je Janez videl in spoznal marsikaj. Videl je nagli razvoj modernega industrializma in spoznal, da razvoj v stari smeri ne more prinesti nič dobrega delavcem; videl je vrste brezposelnih, imigrantov in domačinov in začel slutiti, da vlada v industriji nered, katerega neposredne žrtve so delavci; začelo se mu je dozdevati, da bi moralo biti drugače, da bi lahko bilo drugače —kako bi se dalo iz tega čudnega koaso napraviti red, o tem tedaj ni še razmišljal. Janez je bil opazovalec, ki iz svojih opazovanj ni ustvarjal potrebnih zaključkov.

Do enega zaključka je vendarle prišel: da bi bilo mnogo bolje za delavce, če bi bili organizirani. Potem ne bi bilo treba delavcem garati za dvajset ali trideset centov na uro, prenašati prekletstva besnega priganjaštva in še prositi za takšno delo kakor vbogajme. Do tu je prišel — dalje ni silil.

V teh mesecih je Janez spoznal tudi, da so razni plemenski predsodki, ki jih tako ljubosumno gojijo pripadniki belega plemena, brez realne podlage in se dajo težko, ako sploh, opravičiti.

Prišel je v dotiko z mladim zamorcem, delavcem v neki tovarni oblek, ki je svoj prosti čas porabil za razširjenje svojega miselnega obzorja. Janez je menil, da so črnci neke vrste nižja bitja, ljudje na nižji razvojni stopnji, ki so še nesposobni za civilizacijo, neomikani, divji barbari, toda Jim ga je kmalu prepričal, da se je grdo zmotil; mali črnec je namreč miselno daleč nadkriljeval Janeza, ki se je vsled tega večkrat znašel v neprijetni zadregi. Kdo bi si bil mislil, da imajo tudi črnci možgane in še tako razvite? Hudimana, saj Janez ne ve niti četrtinke tega, kar ima Jim v glavi.

Poznanstvo z Jimom ni škodovalo Janezu, temveč mu v več ozirih koristilo. Spoznal je, da so črnci ljudje dobrih in slabih lastnosti, prav tako kakor belci; da se jim godi od strani belopoltnih ljudi, posebno Amerikancev, velika krivica; da so zmožni tekmovati z belci na vseh vseh poljih človeškega znanja, in če je povprečni črnec miselno na nižji stopnji, je temu kriv blei človek, ki mu ne da priložnosti in sredstev za poglobitev izobrazbe; da ne velja soditi ljudi po zunanjosti ali barvi kože; da so med zamorci dobri in pošteni kakor tudi slabi značaji, prav tako kakor na pr. med Slovenci ali Amerikanci. Poleg tega je dobil prvi poduk v socialnih vprašanjih in problemih, na katerih temeljih je pozneje postavil svoje novo naziranje. Jim se je nadalje izkazal tudi kot dober učitelj angleščine, kar je jako koristilo Janezu ter ga le še bolj približalo mlademu črncu. Ko se je leto pozneje vrnil z zapada v Toronto, je bil zelo razoračan, ker ni mogel najti svojega črnega prijatelja, ki se je bil medtem neznano kam preselil.

O Židih je bil Janez prepričan, so brezsrčni oderuhi, vedno pripravljeni za malo dobička odreti kožo s krščanskega človeka. Toda to njegovo prepričanje se je nekega dne razblinilo v nič in Janez je spoznal, da je živel v grdih zmotah glede ljudi hebrejskega porekla.

Daniel ali Dan je bil mlad, velik in močan dečko židovskega rodu, doma iz rumunske Besarabije. V Kanadi je bil dve leti. Prijazen dečko, potrpežljiva in dobra duša, pripravljen sprijateljiti se z vsakim človekom. Seznanil se je Janez z njim tistega dne, ko je mladi Žid postal njegov sostanovalec; slovaški tovariši so se namreč izselili in Janez je bil nekaj tednov sam.

Prvi vtis, ki ga je bil napravil Dan na Janeza, je bil dober; Janez je brž uganil, da ne bo težko shajati s tem človekom in da se utegneta sčasoma celo sprijateljiti. Edino oviro je videl sprva v njegovi pripadnosti k hebrejski rasi; ta "ovira" pa se je kmalu podrla in Slovenec in Žid sta si preko žalostnih ostankov nekdanje "pregraje" podala roke ter postala dobra prijatelja.

Dan je delal v nekem tunelu, ki so ga kopali pod zemljo nekje v mestu. Delo je bilo dobro plačano— dolar na uro — zato pa tudi nevarno in zdravju hudo škodljivo. Zemlja je bila preveč prepojena s podtalno vodo, zato se je vršilo delo v tunelu pod silnim umetnim zračnim pritiskom, kar je bilo posebno slabo za ušesa; Dan se je pritoževal, kako ga trga v ušesih. Dan je opravljal v tunelu delo s krampom in lopato; kopal in ril je v težko, mastno zemlje ter jo nakladal v samokolnice, ki so jih drugi vozili k dvigalu. Delalo se je šest ur dnveno, toda delo je bilo tako naporno in uničujoče, da bi nihče ne vzdržal teh šest ur brez prestanka v tunelu; delo je bilo zato razdeljeno: tri ure dela, nato tri ure oddiha v posebni baraki na površju, nato zopet tri ure dela, potem eno nadaljno uro v čakalnici, nakar so šli delavci domov.

Ko je Janez zvedel, kako težko in nevarno delo opravlja njegov židovski sostanovalec, se je hudo začudil; fant je namreč smatral Žide v splošnem za velike lenuhe, ki so dobili barantači in grdi oderuhi, toda zanič za vsako fizično delo in napor. Dan pa je garal kakor ni Janez nikdar delal v svojem življenju! Za borih šest dolarjev dnevne mezde se je vsak dan gnal tako, da je prišel domov telesno ves izčrpan! Janez ni Žid, trdemu delu je vajen, ampak za takšno delo bi se najbrž prav lepo zahvalil, čeprav so dolarji kaj vabljivi!

"Hudimana, kaže, da sem se tudi glede Židov grdo motil!" je vzklikal v sebi. "Mislil sem, da med njimi ne dobiš poštenega delavca, tale Jud pa ti gara pod zemljo kakor bi jaz ne tlačanil niti v sanjah! Videti je, da se je prava šola v spoznavanju ljudi šle pričela zame . . ."

Še bolj pa se je čudil Janez, ko je spoznal, kako dober in plemenit značaj biva v mladem Židu.

Najprej ga je presenetila čudovito nežna ljubezen do matere, ki mu je bivala v rodni Besarabiji. Koliko nežne ljubezni in prisrčne, otroške udanosti je bilo v njegovih besedah in očeh, kadar je govoril Janezu o svojih materi!

(Dalje prihodnjič)

———o———

— Okrog 44 odstotkov kultivirane zemlje na Filipinih je posejane z rižem.

1896 — 1944

V BLAG SPOMIN

PETE OBLETNICE ODKAR SMO TAKO NESREČNO IZGUBILI PRELJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA

Anton Nosan

ki nas je za vedno zapustil dne 28. marca 1944.

Spet spomlad se vzbuja v cvetju,
a tako je žalostna za nas,
ker nam vzbuja žalostne spomine
na Tebe, dragi soprog in oče.

Spomin ločitve prisili tiho solzo v oko,
ker pet že mirno počivaš
in solnce toplo obseva Tvoj grob,
ljubeč spomin na Tebe med nami živi.

Žalujoči ostali:

MARY NOSAN, soproga;

ANTHONY, WILLIAM in JOSEPH, sinovi.

Cleveland, O., 28. marca 1949.

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

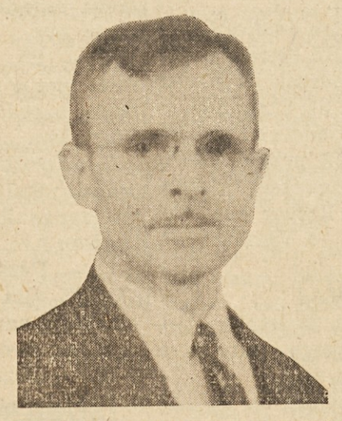

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul moj dobri soprog ter ljubi oče

V

Martin Česnik

previden z svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne 3. februarja 1949. Naš ljubi oče so bili rojeni v Slavini na Notranjskem pri Postojni.

Najlepša hvala našim častitim duhovnikom Rev. Edward Bockhold in Rev. Vincent Grannan za opravljene svete maše, za podelitev svetih zakramentov in za obiske v njegovi bolezni, za kar jim Bog stotero plačaj. Najlepša hvala Rev. Robert Hartman za darovano sv. mašo.

Lepa hvala društvu sv. Alojzija št. 52 KSKJ, ki so darovali za sv. mašo, za venec in za skupno molitev.

Najlepša hvala vsem, ki so darovali za sv. maše in vence.

Lepa hvala bratom Luke Česnik. Indianapolis, Ind., in bratoma Pavel in John Česnik, nečakom: Mrs. Frances Gorše in Fred Česnik, Cleveland, O., za dar in ki so z nami sočustvovali in nas tolažili v našem žalostnem času.

Prisrčna hvala vsem, ki so prišli kropit in molit za mir in pokoj njegove duše.

Prav lepa hvala vsem, ki so ga obiskovali ob času njegove bolezni.

Iskrena hvala našim dobrim sosedom Mrs. Pauline Gradiše, Stanfield in Godby družini za vso njihovo požrtvovalnost.

Lepa hvala Mr. Joseph Stevens za vzorno vodstvo pogreba.

Najlepša hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago.

Hvala za vsako najmanjšo stvar vsem, ki so nam jo izkazali v času naše žalosti.

Vsem pa še enkrat naš iskreni: Bog plačaj!

Ti pa, ljubi in nepozabni soprog in oče, počivaj v miru in naj Ti sveti večna luč.

Žalujoči ostali:

ROSE ČESNIK, soproga
PAUL, TONY, MARTIN, PHILIP, sinovi
JULIE, ROSE in MRS. THELMA CONROY, hčere
Ostali so tudi dva vnuka in tri vnukinje
PAVEL, LUKE, in JOHN, bratje

Indianapolis, Indiana, 28. marca 1949.

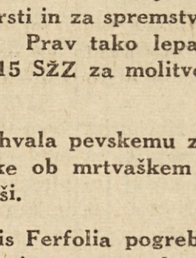

1899 — 1948

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z žalostnim in potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Bog poklical v nebeške višave našo ljubljeno soprogo in mater

Mary Vadnjal

rojena KRAUCAR

Blaga soproga in mati je bila rojena v Clevelandu. Ob prerani smrti je bila stara šele 49 let. Njeno dušo smo izročili Bogu dne 19. novembra 1948, ko je mirno in vdana v voljo božjo zatisnila svoje mile oči, truplo pa smo izročili materi zemlji dne 23. novembra na Kalvarija pokopališču.

Z globoko hvaležnostjo se zahvaljujemo č. g. kanoniku Omanu za opravljene cerkvene obrede in za ganljiv in tolažilen govor v cerkvi na dan pogreba.

Prav lepa hvala Rev. Slapšaku in Rev. Prazniku za asistenco pri pogrebni sv. maši.

Našo prisrčno zahvalo naj sprejmejo vsi številni, ki so položili toliko lepih vencev in šopkov ob njeni krsti ter tako okrasili njen zadnji dom na zemlji.

Prav lepa hvala vsem, ki ste darovali za svete maše, ki se bodo brale za mir in pokoj njene duše.

Lepa hvala društvu Kraljica Miru št. 24 SDZ za molitve ob krsti in za spremstvo na njeni zadnji poti do groba. Prav tako lepa hvala članicam podružnice št. 15 SŽZ za molitve in udeležbo pri pogrebu.

Prav lepa hvala pevskemu zboru Zvon, ki so zapeli žalostinke ob mrtvaškem odru in pri pogrebni sveti maši.

Hvala Louis Ferfolia pogrebnemu zavodu za vso naklonjenost in vzorno vodstvo pogreba.

Hvala vsem nosilcem krste.

Posebna zahvala tudi vsem, ki so pokojno obiskovali v času bolezni, nas ob času velike žalosti tolažili, molili za mir in pokoj duše prerano umrle soproge in matere ter jo spremili k večnemu počitku.

Ti pa, ljubljena soproga, mati, hči in sestra, počivaj mirno v hladnem grobu. Prestala si zemeljsko trpljenje. Naj Ti sedaj lepše sonce sije. Naj Ti bo rodna gruda lahka in na svidenje nad zvezdami, kot sv. vera nas uči. Naj Ti sveti večna luč.

Nad zvezdami zdaj Tvoja duša biva
truplo pa večno spanje sniva.
Saj Križ nam sveti govori
da vidimo se spet nad zvezdami.

Žalujoči ostali:

JOSEPH VADNJAL, soprog
JOSEPH, JR., sin
MARY por. ROSS, JOSEPHINE por. JANKO,
ANNA por. MAKOVSKY, hčere
HELEN por. MAKOVSKY, sestra
HELEN KRAUCAR, mati

Cleveland, Ohio, 28. marca 1949.

G. WHISKERS